

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART ANIJA VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	ANIJA VALD
TEEKAARDI KOOSTAJAD	Evelin Kolbak
TOIMETAJAD	Tarmo Tuisk, Jaana Merisaar
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
- ringmajanduslane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	6
IV KOOSTÖÖ	7
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	8
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	9

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Anija valla mõningad probleemid, mida võiks lahendada ringmajanduse abil, oleksid:

- Avalike jäätmekogumiskohtade ühine kaasajastamine;
- jäätmetaristu, sh jäätmejaamade ühine majandamine.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Ringmajanduslane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes (osalemine on keeruline ja raskendatud, sest valla võimalusi arvestades ei võimalda hangete tingimused sellistes hangetes osaleda).

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

KOV-ide koostöös pakuvad huvi:

- Keskkonnahoidlike riigihangete korraldamine ja edendamine;
- Rohelise Kontori taseme saavutamine KOV-i asutustes.

Jäätmemajanduse edendamine

- Avalike jäätmekogumiskohtade ühine kaasajastamine;
- ühised jäätmekavad;
- jäätmetaristu, sh jäätmejaamade ühine majandamine;
- jäätmejaamades üksteise jäätmete käitlemine;
- jäätmejaama või -keskuse laiendamine ringmajanduse otstarbel;
- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm.

Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Peamine ringmajanduse koostööpiirkond on Harju maakond koos Tallinna linnaga. Teised koostöösuhted on naaberomavalitsuste ja partneromavalitsuste vahel.

KOV-idega koostööprojektid:

- Ringmajanduse valdkonnas ühine teavitamine ja kaasamine: keskkonnanädala või -kuu üritused jm;
- ettevõtluse kaardistamine ringmajanduse edendamise perspektiivist;
- jäätmejaamade juurde ringmajanduslike lahenduste loomine: korduskasutuspunktid; kompostimisalad, parandustöökojad jm;
- maavaradega seotud küsimused;
- energia- ja kliimakavade ühine koostamine;
- ringmajanduse kompetentsikeskus;
- ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede;
- biojäätmete väärindamine.

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS
Ringmajanduslane teavitustegevus
Jäätmemajanduse edendamine
Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS
Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

IV KOOSTÖÖ

Peamine ringmajanduse koostööpiirkond on Harju maakond koos Tallinna linnaga. Vastavalt vajadusele toimub koostöö kahe või enama naaberomavalitsuse vahel sh ühised jäätmekavad ning energia- ja kliimakavad. Olulisteks koostöökohtadeks on jäätmetaristu - sh jäätmejaamade - ühine majandamine, maavarade küsimused, biojätmete väärimine jpm.

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Riiklikud suured teavituskampaaniad meedias, sh tutvustus tööstussümbioosist (näiteid, nõuandeid ja soovitusi kus ja mida kasutada saab jne), toetusmeetmete teavituskampaaniad (et info jõuaks inimesteni, et neil on võimalik toetust taotleda ettevõtte loomiseks, mis aitab kaasa ringmajanduse toimimisele);
- ringmajanduse toetusmeetmed;
- ringmajanduse kompetentsikeskus või Keskkonnaministeeriumi/Keskkonnaameti juures töötaja(d), kellelt saab vajalikku infot ja kes nõustavad isikuid/ettevõtteid ringmajanduse teemal (ressursside säästlik kasutus, tööstussümbioos, vastavate kontaktide jagamine, infopäevad jms).

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Edasijõudnu - jäätmekavas on seatud mõõdetavad arengueesmärgid jäätmete liigiti kogumise kohta, mõeldud läbi, kuidas kaasatakse protsessi inimesi ning kuidas tõsta elanike teadlikkust.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Edasijõudnu - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vähemalt viie korteriga korterelamutes lisaks segaolmejäätmetele vanapaberit, bio- ja suurjäätmeid.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Eeskujulik - on nõutud, et vähemalt 50% jäätmeveo raames kogutud jäätmetest on võetud ringlusse.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Baastase - minimaalse võrgustiku olemasolu (Pakendiseadus, paragrahv 171).

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Edasijõudnu - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse jäätmed vähemalt kolmes jäätmeliigis: segaolme-, paber- ja biojäätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Edasijõudnu - vähemalt kolmel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval vähemalt 8 tundi.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Edasijõudnu - jäätmejaam võtab vastu ehitusjäätmeid.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalaid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalaid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Baastase - pakutakse jäätmehooldusalast nõustamist ja viiakse läbi teavitamist.